

Z LEŚNEGO ŚWIATA

Nr 2/2015 (67)

NADRENIA PŁN.-WESTFALIA: Odwrót od leśnictwa wielofunkcyjnego?

Rząd Nadrenii Północnej-Westfalii (Niemcy) przyjął w ramach programu „Strategii bioróżnorodności” dokument pt. „Utrwalanie dziedzictwa przyrodniczego”. Stwierdza on, że zasoby przyrodnicze tego kraju związkowego „muszą pozostać nienaruszone, dla dobra Natury oraz obywateli i obywateli”. Oznacza to, że około 60 tys. ha lasów państwowych, czyli ponad połowa, ma być całkowicie wyłączona z gospodarki leśnej.

Zdaniem Stowarzyszenia na rzecz Ochrony Niemieckich Lasów (SDW) doprowadzi to do likwidacji służby leśnej w obecnym kształcie i włączenia jej do administracji ogólnej. Uzasadnienie decyzji władz potrzebą „ochrony dziedzictwa przyrodniczego” jest zdaniem przedstawicieli SDW niezrozumiałe, gdyż obecne regulacje w należyty sposób chronią wartości przyrodnicze. Przyjęcie nowej strategii rozwoju oznacza ostry podział obszarów leśnych - na nietknięte rezerwy i intensywnie użytkowane plantacje, zbliżone do upraw rolnych, zamiast zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, która w warunkach niemieckich dobrze się sprawdzała.

Źródło: www.forstpraxis.de

(TZ)

ROSJA: Nowa polityka leśna

W 2013 r. po raz pierwszy od powstania gospodarki leśnej oficjalnie ogłoszono państwową politykę jedności użytkowania lasu, ochrony lasu i ochrony przyrody w lasach, a także reprodukcji lasu oraz zachowania trwałości lasów. Decydujący wpływ na kształt polityki leśnej mają społeczne uwarunkowania w danym kraju, nakreślone cele do osiągnięcia oraz środki i metody realizacji polityki leśnej. W demokratycznym kraju polityka leśna rozumiana jest jako trwały proces, w którym udział biorą wszystkie grupy społeczne - zarówno instytucje państwowe, jak i przedstawiciele wszystkich związków właścicieli lasu, organizacji pozarządowych i ludności. W Rosji polityka leśna jest ukierunkowana przede wszystkim na lasy państwowe. Opublikowany dokument obejmuje pięć części. Są to: podstawy polityki, zasady, cele, zadania i mechanizmy jej realizacji. Same tylko zasady polityki leśnej państwa

obejmują dziesięć wiążących dyrektyw, w tym dotyczące m.in. prawa obywateli do użytkowania zasobów naturalnych, kształtowania równowagi między ekonomią, ekologią i publicznymi aspektami gospodarki leśnej, wielofunkcyjnego użytkowania, umocnienia konkurencyjnej pozycji Rosji w globalnym sektorze leśno-drzewnym. Do zasad polityki należy również wypracowanie nowych systemów zarządzania gospodarką leśną, zorientowanych na przejście od modelu surowcowego do modelu ekologicznej polityki surowcowej.

Drużga część dokumentu dotyczy celów polityki i obejmuje dwa kierunki działań: ochronę i reprodukcję lasów oraz użytkowanie lasów do zaspokojenia stosownych potrzeb społecznych. Z kierunkami tymi wiążą się trzy cele państwa: pieniężne (zwiększenie PKB), ekologiczne (działania na rzecz biosfery) i socjalne (podniesienie standardów życia).

Kolejną częścią omawianej polityki są zadania przeznaczone do realizacji przez rząd. Zostały one podzielone na grupy: 1) doskonalenie prawa leśnego, obowiązki służby leśnej, ochrona przeciwpożarowa lasów, modernizacja zarządzania lasu i badań leśnych, 2) podniesienie poziomu polityki leśnej, 3) grupa leśno-politycznych zadań obejmujących m.in. opracowanie nowych normatywów gospodarczych i ekologicznych, nowych metod określania etatu, stymulowania produkcji leśno-drzewnej, rozwój bioekonomiki (green economy). Osiągnięcie celów polityki leśnej byłoby niemożliwe bez odpowiedniego finansowania, które ma zapewnić budżet państwa. Dotyczy to zwłaszcza zadań priorytetowych. Nowa polityka leśna Rosji nie wyczerpuje wszystkich ważnych elementów, m.in. takich, jak rozgraniczenie spraw pomiędzy podmiotami tej polityki.

Źródło: *AFZ-Der Wald*, 14/2014

(AK)

ESTONIA: Wzrost cen drewna okrągłego

W Estonii rosną ceny drewna okrągłego. Z danych przedstawionych na koniec grudnia 2014 r. wynika, że w wypadku świerkowego drewna okrągłego o małej średnicy jest to 2 proc. (do 65,41 euro za metr sześcienny), sosnowego - 1 proc. (w porównaniu z cenami z grudnia 2013 r.). Podrożało też drewno brzożowe - o 1 euro w skali roku, mimo wcześniejszego regularnego spadku. Największy wzrost zanotowano

jednak w wypadku sosnowych kłód tartacznych (o 5,34 proc. w porównaniu z grudniem 2013 i o 1,42 proc. w porównaniu z listopadem 2014).

Estońskie Państwowe Centrum Zarządzania Zasobami Leśnymi przewiduje zwiększenie dochodów ze sprzedaży drewna. Obroty tej organizacji wzrosły o 5,6 proc. w porównaniu z rokiem 2013, zyski natomiast o 29,3 proc. (do 40,7 milionów euro). 40 proc. zysku pochodzi ze sprzedaży drewna na cele budowlane, 35 proc. ze sprzedaży na użytek przemysłu papierniczego, a 15 proc. ze sprzedaży na opał.

Źródło: www.hdfestforest.com

(TH)

SZWECJA: Södra rozpoczyna rozbudowę celulozowni

Rada Dyrektorów Södry (związku właścicieli lasów południowej Szwecji) podjęła w lutym decyzję o zainwestowaniu 4 mld koron szwedzkich w rozbudowę celulozowni w Värö, na północ od Varberg. Pozwoli to na zwiększenie produkcji z 425 do 700 tys. ton rocznie, czyniąc tę celulozownię największą na świecie w zakresie produkcji masy celulozowej siarczynowej. Rozpoczęcie produkcji jest planowane na jesień 2016 roku.

Źródło: International Forest Industries

(KJ)

ŁOTWA: Więcej dróg leśnych

„Infrastruktura leśna” - oddział państwowej spółki łotewskie Lasy Państwowe, wybudował i wyremontował w roku 2014 niemal 300 km dróg leśnych, przekraczając założony plan o 40 km. Do użytku oddano łącznie 115 odcinków dróg – 117 km nowo wybudowanych i 120 km wyremontowanych. Zdecydowana większość z nich powstała w regionie Kurzeme (łączna długość - 57 km). Eksperti zapewniają, że takie tempo robót pozwoli na osiągnięcie w niedalekiej przyszłości zagęszczenia dróg leśnych na poziomie 1,5 km/100 ha. W pracach brało udział 38 wykonawców zewnętrznych.

Źródło: old.lvm.lv/eng

(WG)

FINLANDIA: Użytkownicy dróg

Badania wykonane w lasach państwowych wschodniej Finlandii (region Kainuu) wykazały, że największa grupa użytkowników dróg leśnych wykorzystuje je do celów rekreacyjnych. Badania, wykonane od 11 czerwca do końca października ub.r. obejmowały liczenie samochodów jadących drogami leśnymi i wywiady z użytkownikami dróg. Spośród 6453 pojazdów, 83

proc. stanowiły samochody pasażerskie, a tylko 17 proc. ciężarówki. Typowym użytkownikiem dróg leśnych okazał się mężczyzna w wieku powyżej 50 lat (mężczyźni stanowili 88 proc. ogółu użytkowników). Pierwsze tego typu badania dostarczyły też cennych informacji na temat potrzeb użytkowników lasów wielofunkcyjnych, czyli takich, które państwowa firma Metsähallitus nazywa lasami gospodarczymi.

Źródło: www.forest.fi

(KJ)

BIAŁORUŚ: Urodzaj w lasach

Na Białorusi odnotowano duży urodzaj nasion świerka. Pierwotnie planowano zebranie 660 ton szyszek, a do końca stycznia zgromadzono już 780 ton, to jest o ok. 20 proc. więcej. Zebrano też 342 tony szyszek sosny, wykonując tym samym 92 proc. planu. Wyłuszczenie w pięciu krajowych ośrodkach selekcyjno-nasiennych pracują przez całą dobę. Tylko w styczniu z 355 ton szyszek świerka wyłuszczone 4,7 ton nasion, a z 63 ton szyszek sosnowych otrzymano 4,3 tony nasion.

Źródło: www.mlh.by/ru/news

(WG)

NIEMCY: Użycie dronów w leśnictwie

Według badań przeprowadzonych w maju 2013 roku przez McKinsey Global Institute, drony już dzisiaj wpływają na koszty, produktywność, elastyczność i bezpieczeństwo pracy. Efektywność i łatwość użycia tych urządzeń otwierają przed nimi duże możliwości. Stosowanie bezzałogowych platform powietrznych pozwoli na wykonywanie inwentaryzacji i badań obszarów leśnych z niespotykanym dotąd stopniem dokładności, znacznie rozszerzy też zakres badań. Zdjęcia wykonane przez drony mogą służyć np. do oceny zdrowotności drzew, w tym do wykrywania i oceny stopnia zasiedlenia drzew przez owady oraz oceny stanu koron. W terenach górskich mogą one ułatwić wykonywanie szlaków zrywkowych i instalację kolejek linowych. Temat zostanie przedstawiony na targach LIGNA 2015 w czasie pokazów na otwartym powietrzu.

Źródło: International Forest Industries

(KJ)

DANIA: Butelka z włókien drzewnych

Podczas panelu „Zaopatrzenie Bezodpadowe” (*Wastless Supply*) Forum Ekonomicznego w Davos, firma Carlsberg ogłosiła rozpoczęcie projektu, którego celem jest opracowanie w pełni biodegradowalnej butelki. Do konsorcjum projektowego, oprócz Carlsberga, należą ecoXpac, Duński Fundusz

Innowacyjny oraz Uniwersytet Techniczny w Danii. Całość użytych materiałów, łącznie z kapslem, będzie produkowana z komponentów opartych na włóknach drzewnych. Firma chce w ten sposób podkreślić swoje zaangażowanie w środowisko naturalne oraz w inicjatywę bezodpadowej gospodarki (*zero-waste economy*).

Źródło: www.pulpapernews.com

(BK)

NIEMCY: Raport o stanie lasów 2014

Opublikowane przez Federalne Ministerstwo Rolnictwa wyniki monitoringu stanu lasów w roku 2014 wskazują na niewielkie zmiany w stosunku do roku poprzedniego. Średni stopień defoliacji liczony dla wszystkich gatunków drzew wzrósł z 23 do 26 proc. Jeśli chodzi o poszczególne gatunki, pogorszył się stan zdrowotny u świerka i buka, poprawił u dębu, a u sosny pozostał na niezmiennym poziomie. Bardzo wyraźny wzrost defoliacji buka tłumaczony jest wystąpieniem u tego gatunku roku nasiennego, co z reguły skutkuje słabszym rozwojem liści.

Analizując tendencje rozwojowe od roku 1984, czyli od początku badań monitoringowych, można stwierdzić ogólny trend polegający na pogarszaniu się kondycji gatunków liściastych i poprawie u sosny oraz innych gatunków iglastych, z wyjątkiem świerka, u którego nie stwierdzono żadnych wyraźnych trendów.

Stopień defoliacji korony traktowany jest jako miernik stanu lasu. Uszkodzenia poniżej 10 proc. pozwalają sklasyfikować drzewo w stopniu 0. Uszkodzenia w granicach 11-25 proc. traktowane są jako poziom ostrzegawczy (stopień 1). Pozostałe stopnie (2, 3 i 4) świadczą o znaczących uszkodzeniach.

Źródło: www.forstpraxis.de

(TZ)

ŁOTWA: Rośnie popyt na drewno

W 2014 roku nastąpił rozwój łotewskiego rynku budowlanego (8,1 proc. w stosunku do 2013), co jest obiecującą wiadomością dla przemysłu drzewnego. Liczba nowo powstałych budynków zwiększyła się o 33 proc. w porównaniu z rokiem 2013, a łączna wartość produkcji wyniosła ponad 1,8 mld euro (według Baltic Course). W 2014 r. łotewskie lasy eksportowały więcej drewna, a rozwój przemysłu budowlanego gwarantuje także wysoki poziom popytu krajowego. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju przewiduje, że gospodarka Łotwy w 2015 roku zanotuje wzrost rzędu 3 proc. Zarządzaniem zasobami leśnymi w krajach bałtyckich zajmuje się firma HD. Fest Forest powiązana z Hede Denmark.

Źródło: www.hdfestforest.com

(TH)

FINLANDIA: Klimat a pozyskanie drewna

Przyjęta przez fiński rząd Narodowa Strategia Leśna 2025 uwzględni obliczenia dotyczące tego, w jaki sposób międzynarodowe cele klimatyczne wpływają na pozyskanie drewna. Miąższość drewna w fińskich lasach wzrasta od dość dawna, stają się one zatem pochłaniaczami węgla. W czasie prac nad strategią pojawiły się jednak konflikty - niektórzy uczestnicy chcieli bardziej ambitnego określenia celów klimatycznych, a obliczenia wykazały, że jeżeli mają być one osiągnięte, nie jest możliwe zwiększenie pozyskania drewna.

Drewno dzieli się na dwie kategorie: 1) drewno strzał (jako surowiec przemysłowy do produkcji ścieru lub wyrobów tartacznych oraz drewno energetyczne) i 2) pozostałości zrębowe i pniaki (do produkcji energii). W przypadku strzał, cele klimatyczne zmniejszają najwyższy zrównoważony poziom pozyskania o blisko 9 milionów metrów sześciennych (do 78,9 mln m sześć. rocznie). Ilość drewna energetycznego ze strzał zmniejsza się o 2 mln, a z pozostałości zrębowych niemal o 1 milion metrów sześciennych rocznie. Poddaje to w wątpliwość planowane inwestycje fińskiego przemysłu drzewnego.

Źródło: www.forest.fi

(KJ)

FINLANDIA: Podsumowanie roku w przemyśle drzewnym

Fińska Federacja Przemysłu Drzewnego podsumowała rok 2014. Z zebranych danych wynika, że popyt krajowy na wyroby papierowe zmniejszył się, a popyt na masę włóknistą i tekturę pozostał bez zmian. Wzrósł natomiast popyt na sklejkę i tarcicę. W 2014 roku pozyskano 10,9 mln m sześć. tarcicy iglastej, co oznacza wzrost o 4,6 proc. w porównaniu z rokiem 2013. W przypadku sklejki przyrost ten wyniósł aż 6 proc. (do 1,2 mln m sześć.).

W przemyśle budowlanym wzrósł popyt na krajowe drewno, choć jego eksport do innych krajów (Wielka Brytania, Niemcy, Północna Afryka, Bliski Wschód) pozostał bez zmian. W 2014 powstały plany budowy fabryki bioproduktów w Aanekoski. Losy tego przedsięwzięcia wartego 1,1 mld euro, rozstrzygną się wiosną 2015 r. W Lappennranta powstała natomiast pierwsza na świecie biorafineria, gdzie produkowany będzie olej napędowy na bazie drewna. Powiększona też została fabryka masy włóknistej w Kymi.

Timo Jaatinen (dyrektor generalny Fińskiej Federacji Przemysłu Drzewnego) uważa, że rząd powinien podjąć działania zmierzające do modernizacji systemu zarządzania fińskimi lasami państwowymi i przeciwdziałać wzrostowi kosztów produkcji w tym sektorze, a także usprawnić procesy podejmowania

decyzji. Jego zdaniem polityka państwa sprzyja reorientacji przemysłu drzewnego na produkcję energii co jest niezgodne z obecnymi potrzebami rynku. Zwraca też uwagę na potrzebę doinwestowania sieci dróg łączących obszary pozyskania drewna z ośrodkami zajmującymi się jego przetwarzaniem. Potrzebne są także zmiany w prawie pracy na rzecz bardziej elastycznych form zatrudnienia i zawierania umów.

Źródło: www.hdfestforest.com

(TH)

NIEMCY: Przykład Lubeki

Federalna minister środowiska, Barbara Hendricks, wskazała Lubekę jako pozytywny przykład rozwoju pozostającego w zgodzie z postulatami ochrony przyrody. Podczas wizyty w tym mieście zwróciła uwagę na lasy komunalne będące wzorem dobrze zachowanego ekosystemu, służącego równocześnie potrzebom mieszkańców. Las Miejski Lubeki, mający certyfikat FSC, jest zagospodarowany w sposób łączący użytkowanie z ochroną środowiska i klimatu, a także z potrzebami rekreacyjnymi ludności. Drzewostan tworzą wyłącznie rodzime gatunki drzew, odnawiane naturalnie. Na 10 proc. obszaru wyznaczono powierzchnie referencyjne, wyłączone z użytkowania. Motywem przewodnim polityki leśnej rozpoczynającego się roku, jest hasło „Zieleń w mieście”. Od 10 do 11 czerwca w Berlinie, z inicjatywy Ministerstwa Środowiska odbędzie się kongres poświęcony tej tematyce. Zdaniem pani minister, kontakt z lasem jest niezbędny ludziom. Mogą się odprężyć w chwilach wolnych od pracy, a to podnosi entuzjazm dla idei ochrony przyrody.

Źródło: www.forstpraxis.de

(TZ)

NIEMCY: Kontakt dzieci z przyrodą

To, co jeszcze kilkadziesiąt lat temu było naturalnym widokiem: dzieci bawiące się w lesie lub na łące, wspinające się na drzewa, obserwujące dzikie zwierzęta i kąpiące się w strumykach, dziś stało się rzadkością. Badania socjologiczne wykazały, że coraz mniej dzieci w wieku od 4 do 12 lat ma bezpośredni kontakt z naturą. Główną przyczyną jest obawa o zdrowie i życie dzieci. Spośród badanej próby 1003 rodziców, większość uznała, że zabawa w lesie jest dla dzieci niebezpieczna, a 22 proc. ankietowanych przyznało, że ich dziecko nigdy lub prawie nigdy nie widziało na oczy dzikiego zwierzęcia. Obcowanie z przyrodą, jak wskazują

specjaliści, jest niezbędne do kształtowania zdolności motorycznych, językowych i zasad współżycia społecznego. Sytuacja braku tego kontaktu jest, zdaniem naukowców, dużym wyzwaniem dla rodziców i wychowawców.

Źródło: www.forstpraxis.de

(TZ)

NOWA ZELANDIA: Nowy członek PEFC

Nowozelandzkie Stowarzyszenie Leśne (New Zealand Forest Certification Association – NZFCA) zostało najmłodszym członkiem systemu certyfikacji lasów PEFC International. Kraje, które mają wymianę handlową z Nową Zelandią i konkurują z nią na rynku leśno-drzewnym należą już do PEFC (Chiny, Japonia, Indonezja, Chile, Malezja, Rosja i USA).

Inne duże rynki, jak Indie, przymierzają się do wstąpienia w szeregi organizacji. Podstawą opracowania standardów PEFC dla Nowej Zelandii były jej własne Standardy Zrównoważonej Gospodarki Leśnej.

Źródło: www.skogssverige.se

(BK)

NIEMCY: Spodnie ochronne dla robotników leśnych

Dotychczasowe oceny odporności ochronnych spodni dla robotników leśnych wskazywały, że normatywny okres ich użytkowania wynosi 1 rok, przy praniu raz na dwa tygodnie.

Najnowsze badania prof. dr Wolffa z Uniwersytetu w Rottenburgu wskazują, że zmniejszenie częstości prania nie ma żadnego wpływu na ich wytrzymałość i okres użytkowania. Stąd wniosek: „żadnych ograniczeń w praniu”. Negatywny wpływ ma natomiast sklekanie się włókien i zabrudzenie – szczególnie, gdy duża ilość oleju przedostaje się na powierzchnię spodni. W takim wypadku powinno się je wyprać jak najszybciej.

Nie jest zalecane odwirowywanie i pranie spodni w wysokiej temperaturze, zwłaszcza przy elastycznej tkaninie zewnętrznej. Do producentów odzieży kierowana jest natomiast prośba o podawanie rezerwy odporności spodni na przecięcia. Ekspertki stwierdzają, że zmniejsza się ona dopiero po 3-4 latach.

Źródło: *AFZ/Der Wald* 23/2014

(AK)